

Dato: 16. november 2010

Overvågningen og beskyttelsen af den amerikanske ambassade

1. Indledning

I den seneste tid har der været omtale i medierne af, at amerikanske repræsentationer foretager overvågning af personer mv. på fremmed jord. Debatten er affødt af oplysninger fra Norge, hvor det er kommet frem, at en enhed tilknyttet den amerikanske ambassade har indsamlet oplysninger om personer i Norge, som menes at udgøre en trussel mod den amerikanske ambassade.

2. Security Incident Management Analysis System (SIMAS)

2.1. Beskrivelse af SIMAS

På U.S. State Departments hjemmeside findes en redegørelse om SIMAS udfærdiget i januar 2010. Det fremgår af redegørelsen, at SIMAS er en netbaseret database vedrørende diplomatisk sikkerhed. Databasen indeholder indberetninger fra de amerikanske diplomatiske missioner af mistænkelige aktiviteter og kriminalitet. Indberetningerne indeholder typisk beskrivelser af den mistænkelige aktivitet samt mistænkelige personer, biler, fotografier og andet tilgængeligt materiale om personen eller hændelsen. Indberetningerne indeholder endvidere en angivelse af tid og sted for den mistænkelige aktivitet.

Det fremgår af redegørelsens afsnit 3, pkt. a, at indhentningen af oplysninger vedrører mistænkelig aktivitet, der foregår i nærheden af amerikansk regeringsejendom ("USG property").

2.2. Indhentning af oplysninger til brug for SIMAS

Det fremgår af redegørelsens afsnit 3, pkt. b, at oplysningerne om mistænkelige forhold og personer indhentes ved observationer i nærheden af en repræsentation ("in the vicinity of a post").

Det fremgår endvidere af redegørelsens afsnit 3, pkt. c, at SIMAS gør det muligt for ansatte i U.S. State Department at fastlægge tendenser i forhold til fjendtlig overvågning rettet mod amerikanske repræsentationer og deres medarbejdere. Herudover fremgår det af afsnit 4, pkt. c, at oplysningerne kan indhentes fra oversøiske kilder, herunder politimyndigheder. Det fremgår endvidere, at oplysningerne, f.eks. fotografier og nummerplader, kan tilvejebringes af såkaldte SD-teams ("Surveillance Detection Team").

2.3. Videregivelse af oplysninger i SIMAS

Det fremgår af redegørelsens afsnit 7, at de indhentede oplysninger videregives til en række amerikanske myndigheder, herunder CIA, FBI og Department of Homeland Security.

3. Sikkerheden ved den amerikanske ambassade i Danmark

Politiets Efterretningstjeneste arbejder tæt sammen med de udenlandske ambassader i Danmark om beskyttelsen af ambassaderne og deres medarbejdere mod sikkerhedsmæssige trusler. Dette gælder også i forhold til den amerikanske ambassade.

Politiets Efterretningstjeneste rådgiver i den forbindelse de udenlandske diplomatiske repræsentationer om sikkerhedsmæssige spørgsmål, ligesom efterretningstjenesten underretter ambassaderne om forhold af betydning for repræsentationernes egne sikkerhedsforanstaltninger.

Politiets Efterretningstjeneste har ikke detaljeret kendskab til de enkelte ambassaders egne sikkerhedsforanstaltninger, men det forudsættes som led i samarbejdet med ambassaderne, at efterretningstjenesten underrettes om sikkerhedsforanstaltninger, der har betydning for politiets og efterretningstjenestens varetagelse af

sikkerhedsopgaver i forhold til de enkelte ambassader. Dette gælder særligt i forhold til sikkerhedsforanstaltninger uden for ambassade-området.

Politiets Efterretningstjeneste er bekendt med SIMAS, ligesom efterretningstjenesten i hvert fald siden 2004 har haft kendskab til, at der som led i den amerikanske ambassades egne sikkerhedsforanstaltninger er gennemført observation fra en lokalitet uden for ambassade-området, men med overblik over ambassaden. Politiets Efterretningstjeneste har i den forbindelse vurderet, at der var tale om foranstaltninger, som ikke gav anledning til betænkeligheder, så længe de blev gennemført inden for den ramme, som er beskrevet nedenfor.

Politiets Efterretningstjeneste har løbende fra den amerikanske ambassades sikkerhedsansvarlige modtaget oplysninger om mistænkelige forhold i forhold til ambassadens sikkerhed. Oplysningerne er efter omstændighederne blevet videregivet til Københavns Politi, ligesom oplysningerne i visse tilfælde har givet Københavns Politi eller Politiets Efterretningstjeneste anledning til at iværksætte nærmere undersøgelser, herunder med henblik på at fastlægge en bestemt persons identitet eller et bestemt køretøjs ejerforhold, til brug for den politimæssige indsats med henblik på at beskytte den amerikanske ambassade og dens medarbejdere. Det bemærkes i den forbindelse, at efterretningstjenestens behandling af personoplysninger i alle tilfælde sker efter de regler, der gælder for efterretningstjenestens virksomhed.

4. Rammerne for sikkerhedsforanstaltningerne i forhold til den amerikanske ambassade

På baggrund af den seneste tids medieomtale har Politiets Efterretningstjeneste den 12. november 2010 afholdt et møde med sikkerhedschefen ved den amerikanske ambassade i København med henblik på at sikre, at der fortsat er enighed mellem ambassaden og efterretningstjenesten om rammerne for overvågningen og beskyttelsen af den amerikanske ambassade i København.

Politiets Efterretningstjeneste har på mødet henledt ambassadens opmærksomhed på følgende, der gælder i forhold til såvel ambassaden som ambassadens residenser:

- Politiets Efterretningstjeneste har forstået, at Security Incident Management Analysis System (SIMAS) er etableret som led i de amerikanske myndigheders sikkerhedstiltag i forhold til beskyttelsen af amerikanske repræsentationer i udlandet.
- Politiets Efterretningstjeneste har endvidere forstået, at SIMAS er et supplement til de sikkerhedsforanstaltninger, som de amerikanske myndigheder i forhold til den amerikanske ambassade i København tilrettelægger og gennemfører i samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste.
- Som led i overvågningen og beskyttelsen af ambassaden vil medarbejdere ved ambassaden kunne observere og indsamle oplysninger om mistænkelige personer, genstande og hændelser i ambassadens umiddelbare nærhed, når dette sker til brug for og i sammenhæng med ambassadens sikkerhedsforanstaltninger.
- Dette gælder, uanset om observationen og indsamlingen af oplysninger finder sted fra selve ambassaden eller fra lokaliteter med overblik over ambassaden.
- Som led i overvågningen og beskyttelsen af ambassaden vil medarbejdere ved ambassaden kunne træffe foranstaltninger med henblik på at dokumentere mistænkelige forhold i ambassadens umiddelbare nærhed, når dette sker til brug for og i sammenhæng med ambassadens sikkerhedsforanstaltninger. Optagelse af foto, lyd og film uden for ambassadens område kan dog alene ske i overensstemmelse med relevante danske regler, herunder om TV-overvågning på offentligt sted samt beskyttelse af privatlivets fred.
- Efterforskningen af mistænkelige forhold og iværksættelsen af konkrete sikkerhedsforanstaltninger, der har karakter af myndighedsudøvelse, uden for ambassadens område forudsættes gennemført af danske myndigheder.
- Medarbejdere ved ambassaden må ikke uden de relevante danske myndigheders medvirken - eller samtykke fra de berørte personer - søge at

skaffe sig adgang til personoplysninger her i landet, der ikke er offentligt tilgængelige.

- Det forudsættes, at ambassaden til brug for og i sammenhæng med SIMAS alene registrerer og behandler personoplysninger, som ambassaden lovligt har adgang til, og på en måde, der er forenelig med grundlæggende principper om databeskyttelse.
- Ambassaden sikrer, at ambassadens medarbejdere er bekendt med og udfører deres opgaver i overensstemmelse med de ovenfor anførte rammer for overvågningen og beskyttelsen af ambassaden. Det samme gælder, hvis ambassaden overlader opgaver i forhold til overvågningen og beskyttelsen af ambassaden til privatpersoner, der ikke er medarbejdere ved ambassaden.

Den amerikanske ambassade har på mødet bekræftet denne fælles forståelse af rammerne for overvågningen og beskyttelsen af ambassaden. Samtidig har ambassaden tilkendegivet, at ambassadens aktiviteter med henblik på overvågningen og beskyttelsen af ambassaden gennemføres indenfor de nævnte rammer.

Det bemærkes afslutningsvis, at det er ambassadens ansvar at sikre lovligheden af ambassadens egne sikkerhedsforanstaltninger, men at Politiets Efterretningstjeneste fortsat vil skride ind, hvis efterretningstjenesten bliver opmærksom på, at der som led i sikkerhedsforanstaltningerne ved den amerikanske eller en anden udenlandsk ambassade i Danmark gennemføres ulovlige aktiviteter.